

Na wodzie jak po sznurku

Fot. Paulina Jakubička

Każdy żeglarz – śródlądowy czy morski – wie, że sterowanie jednostką pływającą nie jest łatwe. By wybrać się w podróż dookoła świata, trzeba posiadać niemałą wiedzę i doświadczenie. Ale nawet krótki rejs po Wielkich Jeziorach Mazurskich może być o wiele przyjemniejszy, gdy nad bezpieczeństwem czuwa odbiornik GPS.

MAREK PUDŁO

Typosy sprzęt GPS dla żeglarzy różni się znacznie od znanych i najbardziej popularnych instrumentów turystycznych. Już na pierwszy rzut oka widać, że producenci postawili na ergonomię użytkowania statycznego, przedkładając ją nad mobilność. Sprzęt dla żeglarzy to przede wszystkim duży ekran (najczęściej kolorowy), na którym można wyświetlać mapę sporego ob-

szażu wodnego. Jest to o tyle ważne, że sternik czy nawigator może z dużym wyprzedzeniem zaplanować trasę bez konieczności przewijania mapy na ekranie. Duży ekran umożliwia również integrowanie na mapie informacji satelitarnych z danymi z zewnętrznych czujników. Najpopularniejszym jest echosonda, ale zdarzają się również wiatromierz, barometr czy termometr. Dodatkowe informacje pozwalają na pośrednie kontrolowanie

wskazań pozycji z odbiornika GPS (np. poprzez porównywanie głębokości z echosondy z wartościami czytanyymi z klasycznej mapy batymetrycznej), jak również przewidywanie zagrożeń związanych z pobytem w danym miejscu na morzu czy jeziorze podczas zbliżającej się burzy.

Odbiornik GPS jest w większości przypadków zasilany z zewnętrznego źródła prądu. Przeważnie

napięcie zasilające waha się od 9 do 12 V, więc źródłem może być akumulator samochodowy. Przy dłuższych wyprawach zapewne będzie to spalinowy generator prądu.

Ważne jest, by odbiornik GPS był przystosowany do podłączenia zewnętrznej anteny. Przeważnie sterowanie łodzią odbywa się w kabinie, a nawet jeśli nie, to umieszczenie odbiornika w płątaniu lin, stalowych linek i wysokich masztów na pewno nie pomogłoby w odbiorze sygnału z satelitów. Dlatego wskazane wręcz jest, by zewnętrzną antenę umieszczać w jak najwyższym punkcie żagłówki, najlepiej na topie masztu.

Drugą istotną cechą użyteczną tego typu sprzętu jest oczywiście poziom zabezpieczeń elektroniki przed warunkami atmosferycznymi. Powinien on być jak najwyższy. Woda, a tym bardziej słona woda morska, może poczynić w naszym sprzęcie spore zniszczenia. Mimo wysokiej wodoszczelności tego typu urządzeń, zawsze podczas nawigacji należy posiadać busolę i papierowe mapy.

Ze względu na gabaryty jachtu czy większej jednostki pływającej metrowe dokładności wyznaczania pozycji są w zupełności satysfakcjonujące. Na pełnym morzu czy dużym jeziorze wystarcza nawet autonomiczny pomiar GPS z precyzją kilkudziesięciu metrów. Niektóre odbiorniki współpracują z EGNOS-em lub innymi tego typu systemami, które podnoszą dokładność wyznaczania pozycji do

Marka	Furuno	Furuno	Garmin	Garmin
Model	GP-32	GP-7000F	GPS 152	GPSMap 276C
PRZEZNACZENIE	nawigacja morska	nawigacja morska	nawigacja morska	nawigacja morska
LICZBA KANAŁÓW	12 + 1	12 + 1	12	12
CZĘSTOTLIWOŚĆ OKREŚLANIA POZYCJI [Hz]	1	1	1	1
DOKŁADNOŚĆ				
GPS (pozycja [m]/kurs [°])	10/brak danych	10/brak danych	<15/brak danych	<15/brak danych
DGPS (pozycja [m]/kurs [°])	nie dotyczy	nie dotyczy	3-5/brak danych	3-5/brak danych
EGNOS (pozycja [m]/kurs [°])	3	3	<3/brak danych	<3/brak danych
CZAS INICJALIZACJI (start zimny/ciepły/reaktywacja) [s]	90/12/brak danych	90/12/brak danych	45/15/<5	45/15/<5
PAMIĘĆ – wielkość [MB]/możliwość rozszerzenia	brak	brak/karty SD	1 (POI)/nie	brak/karty pamięci Garmin
STANDARDOWE PORTY WEJŚCIA-WYJŚCIA	w zależności od ustawień 2 x wyj (NMEA 0183) lub 1 x wyj (NMEA 0183) i 1 x wej/wyj do PC (RS232C)	2 x wej/wyj, 1 x wej., NMEA 0183; 1 x RS232C do PC	RS-232	RS-232, USB
WYŚWIETLACZ				
rozdzielczość [piksele]	120 x 64	480 x 234	160 x 100	480 x 320
kolorowy/monochromatyczny	monochromatyczny	kolorowy	monochromatyczny (4 odcienie)	256 kolorów
podświetlany	tak	tak	tak	tak
POLSKIE MENU	nie	nie	nie	tak
ANTENA – możliwość podł. anteny zewn.	tak	tak	złącze BNC	słupkowa (złącze BNC)
ZASILANIE				
liczba i typ baterii/czas pracy	tylko zewnętrzne	tylko zewnętrzne	tylko zewnętrzne	Li-Ion/5-15
zasilanie zewnętrzne	tak	tak	tak	tak
FUNKCJE NAWIGACYJNE				
liczba waypointów	999	2000	500	3000, 100 pkt. ostrzegawczych
liczba tras do zaplanowania	50	200	20	50
maks. liczba pkt trasy do zaplanowania	30	35	30	300
maks. liczba zapamiętanych śladów	w zależności od liczby punktów śladu	w zależności od liczby punktów śladu	10	15
maks. liczba zapamiętanych pkt śladu	1000	12 000	2048	10 000
kompas	nie	tak	nie	nie
echosonda	nie	tak	nie	opcjonalny moduł echosondy GSD
zdefiniowane układy współrzędnych	WGS84, WGS72, inne	TIMBALAI 1948, TOKYO, TRISTAN 1968, VITI LEVU 16, VOIROL 1875, VOIROL 1960, WAKE ISL.1952, WAKE-ENIWETOK, WGS84, WGS72	ponad 100	ponad 100
możliwość def. ukł. współrz. przez użytkownika	nie	nie	tak	tak
wbudowana mapa (roadzaj, skala, obszar)	nie	nie	nie	bazowa świata
zapisywanie map zewnętrznych w pamięci odbiornika	nie	tak	nie	na kartach pamięci
komputer podróży (funkcje)	nie	nie	tak (pola definiowane przez użytkownika, informacje o czasach, prędkościach, dystansach itp.)	tak (pola definiowane przez użytkownika, informacje o czasach, prędkościach, dystansach itp.)
dane astronomiczne	nie	tak	tak	tak (Słońce i Księżyc, pływy, pory połowań i połowów)
funkcja alarmu	tak	tak	kotwiczny, przybycia, zejścia z kursu, czasu	kotwiczny, przybycia, zejścia z kursu, czasu, wody płytkiej i głębokiej (z echosondą)
wskazówki nawigacyjne (graficzne/głosowe)	nie	nie	graficzne, brzęczyk	graficzne, brzęczyk, głosowe w nawigacji samochodowej
inne	brak danych	czytanie map elektronicznych C-MAP NT MAX	współpraca z zewnętrzną echosondą, MOB, TracBack	dwukierunkowa współpraca z VHF DSC, pełna obsługa funkcji i map nawigacji samochodowej
ODPORNOŚĆ NA WARUNKI ZEWNĘTRZNE				
stopień pyło- i wodoszczelności	IPX5, IPX6 (antena)	IPX5, IPX6 (antena)	IPX7	IPX7
temperatura pracy [°C]	-15 do +70	-15 do +70	-15 do +70	-15 do +60
WYMIARY (dł. x szer. x wys.) [mm]	85 x 209 x 125	143 x 286 x 185	134 x 125 x 61	145 x 81 x 48
WAGA [g]	540	2600	454	390
AKCESORIA STANDARDOWE	wyświetlacz, antena z kablem 10 m, kabel zasilający/sygnałowy, stojak	wyświetlacz, antena z kablem 10 m, kabel zasilający/sygnałowy, stojak	podstawa mocująca, antena morska, okablowanie	uchwyt morski, okablowanie, oprogramowanie MapSource Trip&Waypoint Manager
GWARANCJA [lata]	2	2	2	2
CENA NETTO ZESTAWU STANDARDOWEGO [zł]	1230	6230	1381	3173
DYSTRYBUTOR	Furuno Polska Sp. z o.o.	Furuno Polska Sp. z o.o.	Excel Systemy Nawigacyjne	Excel Systemy Nawigacyjne

Marka	Garmin	Leica	Koden
Model	GPSMap 3010C	GPS MX-420/DGPS MX-420	GPS KGP-920/DGPS KGP-920
PRZEZNACZENIE	nawigacja morską	nawigacja wodna	nawigacja wodna
LICZBA KANAŁÓW	12	12	18
CZĘSTOTLIWOŚĆ OKREŚLANIA POZYCJI [Hz]	1	1 lub 5	brak danych
DOKŁADNOŚĆ			
GPS (pozycja [m]/kurs [°])	<15/brak danych	5/brak danych	10/brak danych
DGPS (pozycja [m]/kurs [°])	3-5/brak danych	nie dotyczy/2	nie dotyczy/5
EGNOS (pozycja [m]/kurs [°])	<3/brak danych	3	8
CZAS INICJALIZACJI (start zimny/ciepły/reaktywacja) [s]	45/15/<5	60/brak danych /10	brak danych
PAMIĘĆ – wielkość [MB]/możliwość rozszerzenia	brak/2 karty pamięci Garmin	brak danych	brak danych
STANDARDOWE PORTY WEJŚCIA-WYJŚCIA	4 x RS-232, 2 x video, VGA	2 x RS-232	brak danych
WYŚWIETLACZ			
rozdzielczość [piksele]	640 x 480	240 x 128	128 x 64
kolorowy/monochromatyczny	256 kolorów	monochromatyczny	monochromatyczny
podświetlany	tak	tak	tak
POLSKIE MENU	tak	nie	nie
ANTENA – możliwość podłączenia anteny zewnętrznej	zewnętrzny moduł GPS17	tak (MX 521 Smart Antenna)	tak (GA-08/08L/08S)
ZASILANIE			
liczba i typ baterii/czas pracy	tylko zewnętrzne	Memory Backup Battery, CR2032	brak danych
zasilanie zewnętrzne	tak	tak	tak
FUNKCJE NAWIGACYJNE			
liczba waypointów	4000	2000	200
liczba tras do zaplanowania	50	100	20
maks. liczba pkt trasy do zaplanowania	300	20	20
maks. liczba zapamiętanych śladów	15	brak danych	brak danych
maks. liczba zapamiętanych pkt śladu	10 000	brak danych	brak danych
kompas	nie	output NMEA 183	output NMEA 183
echosonda	opcja moduł echosondy GSD	output NMEA 183	output NMEA 183
zdefiniowane układy współrzędnych	ponad 100	brak danych	brak danych
możliwość def. ukl. współrz. przez użyt.	tak	tak	brak danych
wbudowana mapa (rodzaj, skala, obszar)	bazowa świata	brak danych	brak danych
zapisywanie map zewnętrznych w pamięci odbiornika	na kartach pamięci	brak danych	brak danych
komputer podróży (funkcje)	tak (pola definiowane przez użytkownika, informacje o czasach, prędkościach, dystansach itp.)	brak danych	brak danych
dane astronomiczne	tak (Słońce i Księżyc, pływy, pory połowań i połowów)	wschody i zachody Słońca i Księżyca	brak danych
funkcja alarmu	kotwiczny, przybycia, zejścia z kursu, czasu, wody płytkiej i głębokiej (z echosondą)	przybycia, zejścia z kursu, kotwiczny, człowiek za burtą	przybycia, zejścia z kursu, kotwiczny, człowiek za burtą
wskazówki nawigacyjne (graficzne/głosowe)	graficzne, brzęczyk	graficzne	graficzne
inne	dwukierunkowa współpraca z VHF DSC, moduł radaru, możliwość włączenia w sieć kilku wyświetlacz 3006/3010 (niezależna konfiguracja), pilot zdalnego sterowania, możliwość podłączenia kamer oraz monitora VGA	tablica pływów, kalkulator wiatru, widok 3D	brak danych
ODPORNOŚĆ NA WARUNKI ZEWNĘTRZNE			
stopień pyło- i wodoszczelności	IPX7	MIL-STD 810E	IPX4
temperatura pracy [°C]	-15 do +50	-15 do +55	-15 do +55
WYMIARY (dł. x szer. x wys.) [mm]	333 x 224 x 83	271 x 145 x 53	220 x 131 x 90
WAGA [g]	2,3	brak danych	86
AKCESORIA STANDARDOWE	wyświetlacz GPSMap 3010C, moduł GPS17, okablowanie, uchwyt pod wyświetlacz	Antena MX-521	GA-8
GWARANCJA [lata]	2	brak danych	brak danych
CENA NETTO ZESTAWU STANDARDOWEGO [zł]	10 618	8100/10 100 (1 euro = 3,80 zł)	4300/7200 (1 euro = 3,80 zł)
DYSTRYBUTOR	Excel Systemy Nawigacyjne	EPA Sp. z o.o.	EPA Sp. z o.o.

kilku metrów. Przy zbliżaniu się do portu, redy czy przybrzeżnych mieliżn przydałby się tryb DGPS. Większość nadmorskich portów posiada już swoje stacje referencyjne, które wysyłają poprawki korekcyjne, gwarantujące określenie współrzędnych z błędem pojedynczych metrów.

By w pełni wykorzystać możliwości żeglarskiego odbiornika GPS, dobrze byłoby przenieść wyniki jego pomiarów na elektroniczny podkład mapowy. Dlatego integralną częścią większości instrumentów są elektroniczne mapy. Mogą swoją treścią obejmować różnorodne akweny wodne – od oceanów i mórz po precyzyjne opracowania batymetryczno-sytuacyjne małych jezior.

Nawigacyjny sprzęt żeglarski wyposażony jest w różnorodne funkcje. Podobnie jak w odbiornikach ręcznych, również w sprzęcie „wodnym” można zapisywać ślady (ich punkty), planować trasy zdefiniowanymi przez użytkownika *waypointami* czy też uruchamiać funkcję *track-back* imitującą po części autopilota.

Niektóre odbiorniki posiadają komputer podróży, pozwalający rejestrować np. prędkości (średnie, chwilowe, maksymalne) czy przebytą drogę. Są również dostępne dane astronomiczne (wschody i zachody Słońca i Księżyca), a nawet tabele pływów i prądów morskich.

Informacje z satelitów połączone z elektroniczną mapą dają możliwość zastosowania w odbiornikach funkcji alarmu. Może on informować o wpłynięciu w strefę niebezpieczną (np. z mieliżnami), zejściu jachtu z kursu, jak również o zbliżaniu się i przybyciu do celu. I oby tylko te dwa ostatnie alarmy towarzyszyły żeglarzom.

MAREK PUDEŁO